

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा-अक्टूबर-२०१९

कक्षा - शास्त्रिद्वितीयवर्षम् (SEM-3)	प्रश्नपत्रम् — ४	गुणाः - ७०
विषयः - वास्तुशास्त्रम्	(O.E.- 2.3.3. Old)	समयः - ०८.०० तः ११.००
दिनाङ्कः - १२/१०/२०१९	सन्दर्भग्रन्थः - वास्तुराजवल्लभः	

प्रथमान्वितिः

प्रश्नः १ अधोलिखितेषु द्वयोः सान्वयं व्याख्यात । १०

- (१) मौलं वश्य सुसन्तुष्टं शिक्षयुक्तं सनापकम् ।
भीमं चैवाप्रमतं च बलदुर्गं प्रशस्यते ॥
- (२) दिग्मरो जयनन्दशङ्करमतो वदाहि हस्तैर्मितैः ।
विश्रान्ते क्रम वृद्धितैश्च नृपं दुर्गसमाश्रितम् ॥
- (३) यथा दुर्गाश्रितानेतान्नो पहिसन्ति शत्रवः ।
तथारो न हिंसन्ति नृपं दुर्गसमाश्रितम् ॥

प्रश्नः २ दुर्गनिर्माणे विधानं ग्रन्थधारे स्पष्टयत । १०

अथवा

कुण्डनिर्माणे विधानं ग्रन्थाधारे स्पष्टयत ।

द्वितीयान्वितिः

प्रश्नः ३ अधोलिखितेषु द्वयानां सान्वयं व्याख्यां कुरुत । १०

- (१) सप्तपुर्यस्त्रयो ग्रामा नवारण्या नवोषशः ।
चतुर्दशानि गुह्यानि युक्ति द्वाराणि भूतले ॥
- (२) तथा शुद्धजल प्राया सुसमृद्ध कुषीवला ।
क्षेत्रापभोगभूमध्ये वसतिग्राम संज्ञिता ॥
- (३) एकतो यत्र तु ग्रामो नगरं चैकतं स्थितम् ।
मिश्रं तु सर्वदं नाम नदीगिरि समाश्रयम् ॥

प्रश्नः ४ पुराणेषु प्रासहवास्तुविचारः ग्रन्थाधारे दर्शयत । १०

अथवा

पुराणेषु पुररचनाक्रमः ग्रन्थाधारे स्पष्टयत ।

तृतीयान्वितिः

प्रश्नः ५ निम्नलिखितेषु द्वयानां सान्वयं व्याख्यां कुरुत । १०

- (१) अथातः संप्रवश्यमिमण्डपानां तु लक्षणम् ।
प्रासादस्य प्रमाणेन मण्डपं कारयेद् बुधः ॥
- (२) शिवस्याग्रे न कर्तव्या त्यर्या रूपेण देवता ।
प्रभानष्टा न भोगाय यथा तारा दिवाकरे ॥
- (३) जयन्ती दाहिमारिष्टान् परित्यज्य शमी सदा ।
अहि पिद्ध मलयान् बृक्षान् वास्तुमध्येन रोपयेत् ॥

प्रश्नः ६ पुराणेषु मण्डपानां लक्षणं ग्रन्थाधारे प्रदर्शयत । १०

अथवा

झूहे वास्तुशास्त्रीयदृष्ट्या शुभाशुभ वृक्षारोपण विचारः दर्शयत ।

चतुर्थान्वितिः

प्रश्नः ४ अधोलिखितेषु दशप्रश्नानाममतिलघूत्तराणि देयानि । १०

- (१) झूहस्य कस्मिन् भागे वाटिकायाः निर्माणं करणीयम् ?
- (२) अश्वत्थवृक्षः गृहे प्रशस्यं भवति न वा ?
- (३) गृहे शीरिणवृक्षस्य फलं किम् ?
- (४) वाटिकायां घटीयन्त्रस्य निर्माणं करणीयं न वा ?
- (५) जैनमन्दिरे ब्रह्माविष्णुरेक नाभगिगते दोषो भवन्ति न वा ?
- (६) मत्स्यपुराणे मण्डपानां कति लक्षणानि वर्णितानि ?
- (७) नगरे राजमार्गाः कति ?
- (८) चतुरस्त्र कुण्डस्य नाम किम् ?
- (९) ईशानकोणे कूपखनने किं फलम् ?
- (१०) मत्स्यपुराणानुसारं दुर्गाणि कति ?
- (११) वाप्यायाः भेदाः कति ?
- (१२) वृत्तयुक्त सरोवरस्य नाम किम् ?
- (१३) त्रिकोणाकार नगरस्य फल किम् ?
- (१४) उत्तमनगरे कति मार्गाः भवन्ति ?
- (१५) जगत्याः कति भेदाः ?

--००--